

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra speciální pedagogiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Individuální vzdělávací plán jako autentický dokument

Individual education plan as an authentic document

Dominika Kunderátová

Vedoucí práce: PaedDr. Jaroslava Zemková, PhD

Studijní program: Speciální pedagogika

Studijní obor: Speciální pedagogika

Praha 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Individuální vzdělávací plán jako autentický dokument vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha 13. 7. 2017

.....

podpis

Děkuji PaedDr. Jaroslavě Zemkové, PhD, za vedení práce, PaedDr. Blance Bartošové za pomoc a konzultaci při tvorbě IVP, rodičům Christianky, kteří ochotně spolupracovali při tvorbě IVP a Mgr. Daně Novákové za podporu a kontrolu práce.

Obsah

Úvod.....	7
1 Teoretická část.....	8
1.1 Obecné informace	8
1.2 Individuální vzdělávací a výchovný plán v historii	9
1.3 Legislativa - Školský zákon	10
1.3.1 Zákon č. 561/2004 Sb. Školský zákon.....	10
1.3.2 Novela školského zákona, platná od 1. 9. 2016 do 31. 12. 2016.....	11
1.3.3 Novela školského zákona platná od 1. 1. 2017.....	13
1.3.4 Souhrn legislativy a novel.....	14
1.4 Obsah IVP	15
1.4.1 Průvodní informace o dítěti	15
1.4.2 Pedagogická diagnostika.....	15
1.4.3 Cíle.....	16
1.4.4 Metody a formy práce	17
1.4.5 Časová dotace	17
1.4.6 Pomůcky	17
1.4.7 Evaluace.....	17
1.5 Integrace.....	18
1.6 Inkluze.....	18
2 Praktická část.....	19
2.1 Informace o Christianě.....	19
2.2 IVP pro školní rok 2014/2015.....	20
2.2.1 Zhodnocení plánu roku 2014/2015	26
2.3 IVP pro školní rok 2015/2016.....	27

2.3.1	Zhodnocení plánu roku 2015/2016	34
2.4	IVP pro školní rok 2016/2017	35
2.4.1	Zhodnocení plánu roku 2016/2017	41
3	Závěr	43
4	Seznam použitých informačních zdrojů	44
	Bibliografie	44
	Zákony	44
	Internetové zdroje	44
	Použité zkratky	44
5	Přílohy	46

Úvod

Na seznamu témat bakalářských prací mě zaujal nejvíce Individuální vzdělávací a výchovný plán. Vzhledem k tomu, že se v září roku 2016 měly měnit vyhlášky apod., určené právě vzdělávacím plánům, téma bylo vyřazeno. Já jsem v tom ovšem viděla výzvu, nahlédnout a zorientovat se v těchto změnách. Od roku 2014 pracuji v mateřské škole jako učitelka, ale také jako asistentka pedagoga. V naší třídě je holčička s Downovým syndromem, kterou jsem měla v péči od jejího nástupu, a proto jsem byla pověřena psát pro ni individuální vzdělávací a výchovný plán.

Hlavním cílem mé bakalářské práce je zasvětit čtenáře do problematiky psaní individuálního vzdělávacího a výchovného plánu. Po přečtení mé práce by měl být čtenář, ač úplný laik, schopen napsat individuální plán. Z počátku práce jsem uvedla teoretické informace jako podklad pro tvorbu individuálního vzdělávacího a výchovného plánu včetně aktuální novely a změn v této oblasti. Účel této legislativy se projeví v závěru mé práce. V praktické části jsou k nahlédnutí příklady a zhodnocení vzdělávacích plánů, které jsem v průběhu práce psala. Na závěr celou svou práci hodnotím.

V teoretické části se zaměřuji právě na již zmiňované novely a vyhlášky. V první řadě ale také na historii individuálních vzdělávacích plánů, obecné informace, co to individuální plán je a jak ho pro dítě připravit.

Protože jsem individuální vzdělávací a výchovný plán nikdy dříve nepřipravovala, konzultovala jsem vše se speciální pedagožkou, která má Christianku v péči. V mé praktické části jsem se tudíž rozhodla, že zhodnotím všechny individuální plány od roku nástupu holčičky do mateřské školy až do letošního roku. Následující roky jsem individuální plán psala již sama. Vzhledem k tomu, že s holčičkou trávím veškerý čas ve školce od jejího nástupu do mateřské školy, ale také ji hlídám v jejím osobním životě a mám možnost nahlédnout do prostředí, ve kterém vyrůstá, můžu dostatečně zhodnotit její pokroky a jestli mnou zvolené cíle byly vhodné a dosažitelné.

1 Teoretická část

1.1 Obecné informace

Individuální vzdělávací a výchovný plán (dále jen IVP) patří mezi podpůrná opatření. Toto opatření stanovuje novela vyhlášky č. 14/2005. Nárok na IVP mají děti, které jsou zařazeny do druhého (nebo vyššího) stupně podpory, a které mají upravený obsah vzdělávání. IVP mimo jiné také definuje další druhy opatření jako např. kompenzační pomůcky, podpůrnou pomůcku, asistenta, V mateřských školách musí mít škola informovaný souhlas od rodičů k realizaci plánu. Je také nutné, aby se při tvorbě plánu vycházelo z pedagogické a psychologické diagnostiky. Na těchto základech se stanovují cíle. Měli bychom vše dobře a podrobně formulovat, abychom si udělali jasnou představu o tom, co s dítětem dělat, a kam hlavně práci s ním směřovat. To slouží k následnému hodnocení, jak dalece jsme námi stanovené cíle naplnili.

IVP je definováno v odborné literatuře mnoha definicemi a míněními. Spousta autorů ale také uvádí, že definice nejsou zas tak úplně pravdivé. Nejsrozumitelnější a pro mě nejpřesnější definici obsahuje Slovník speciální pedagogiky

„Individuální vzdělávací plán se stanoví za podmínek stanovených školským zákonem dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a je součástí dokumentace žáka. Vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěrů speciálně pedagogického (případně i lékařského) vyšetření a souhlasu zákonného zástupce žáka.“¹

Za vytvoření IVP odpovídá ředitel školy. Samotný IVP většinou zpracovává třídní učitel spolu s rodiči, popřípadě dalšími odborníky či institucemi (pracovníci SPC či PPP, středisko výchovné péče, výchovný poradce, školní speciální pedagog, školní psycholog). Důležitá informace k plánu je také to, že je podkladem pro ředitele k navýšení finančních prostředků pro dítě či žáka. Mluvíme také o závazném dokumentu pro zajištění individuálních potřeb ke vzdělání a výchově dítěte. Kopie tohoto dokumentu se často zasílá danému poradenskému zařízení. IVP je vypracován na základě doporučení a žádosti zákonných zástupců, nejpozději do jednoho měsíce. Upravován může být

¹ KAPRÁLE, BĚLECKÝ, 2011, s 21

v průběhu celého školního roku. Záleží na potřebě. Co se týče se srozuměním s IVP, podepisuje ho ředitel školy, třídní učitel, pracovník poradenského zařízení (kam dítě dochází) a zákonný zástupce dítěte.

Pomocí IVP si lze naplánovat individuální práci s dítětem, lze si také vyhradit skupinové činnosti, které vedou k naplnění cílů dítěte. Plán je vhodné vytvořit na určité časové období. První plán se píše po skončení časového období adaptace, což je 1 měsíc po nástupu do školy. U každého dítěte se ale adaptační proces liší, tudíž je 1 měsíc pouze orientační.

1.2 Individuální vzdělávací a výchovný plán v historii

U nás se poprvé o IVP zabývá vyhláška č. 73 ze dne 9. února 2005, o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Tato vyhláška informuje a říká, že plán vychází ze školního vzdělávacího programu dané školy, dále pak ze závěrů speciálně pedagogického vyšetření nebo také z vyšetření psychologického od školního poradce. IVP se také může vytvořit na základě vyšetření praktického nebo odborného lékaře a vyjádření zákonného zástupce.

Když ovšem nahlédneme do terminologie daného jevu individualizace, dostaneme se do roku 1984 a to konkrétně do § 42 odst. 2 zákona č. 29/1984. V tomto zákoně se už můžeme setkat s termínem Individuální studijní plán. V roce 1992 pak s pojmem individuální výukový plán, který zajišťoval péči o děti se specifickými poruchami učení v základních školách. Tento pojem byl vydán a platný v listině Metodické pokyny MŠMT ČR. Termín výukový plán se používal do vyhlášky z roku 2005.

Individuální plán se také objevil jako učební dokument schválený MŠMT ČR a to konkrétně ve Vzdělávacím programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy. Ten byl uveden v platnost 1. září 1997. Dále se pak individuálním plánem zabývala Směrnice MŠMT ČR k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení ze dne 24. září 2002.

1.3 Legislativa - Školský zákon

1.3.1 Zákon č. 561/2004 Sb. Školský zákon

Zákon z roku 2004 nám říká, že zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může sám zvolit, že dítě bude individuálně vzděláváno. Musí to ovšem mít vhodně odůvodněné. Povinností zákonného zástupce je také oznámit toto rozhodnutí nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku. V tomto paragrafu se můžeme také dočíst, co všechno musí obsahovat oznámení o individuálním vzdělávání.

Ředitel mateřské školy pak doporučí oblasti, ve kterých má být dítě vzděláváno. Oblasti vyplývají z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Mateřská škola pak dítě ověří v úrovni osvojování v jednotlivých oblastech. Může také doporučit zákonnému zástupci následující postup vzdělávání. Ředitel školy také stanoví způsob a termíny ověření (včetně náhradních termínů). Ověření se provádí od 3. do 4. měsíce od nástupu do školy (od začátku školního roku). Zákonný zástupce je povinen zajistit, aby dítě bylo v termínu ve škole. Pokud tak neučiní ani v náhradním termínu, ředitel školy ukončí individuální vzdělávání.

Když ředitel školy individuální vzdělávání ukončí, nelze dítě opětovně podle IVP vzdělávat. Důležitá informace je také ta, že ukončení nemá žádný odkladný termín.

Výdaje, které má škola kvůli individuálnímu vzdělávání, hradí zákonný zástupce. Samozřejmě je tu i výjimka a to ve smyslu kompenzačních pomůcek. Ty se hradí z výdajů na činnost mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

Co se týče oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte, tak toto oznámení musí obsahovat:

- Jméno (popřípadě jména) a příjmení
- Rodné číslo
- Místo trvalého pobytu dítěte
- Uvedení období, kdy má být dítě individuálně vzděláváno
- Důvody pro individuální vzdělávání

Toto se lze dočíst v druhé části tohoto zákona o předškolním vzdělávání dítěte §34.

Nesmíme opomenout také na §16, kde je popis dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami a kdo tyto potřeby zajišťuje.

- 1) Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami *„je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním.“*
- 2) Zdravotní postižení se myslí mentální, tělesné, zrakové, sluchové, vady řeči, kombinované postižení, autismus, vývojové poruchy učení nebo chování
- 3) Zdravotní znevýhodnění je pak zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc, lehčí zdravotní poruchy, které vedou k poruchám učení a chování, a které zároveň vyžadují zohlednění při vzdělávání
- 4) Sociální znevýhodnění se charakterizuje v několika bodech
 - a) *Rodinné prostředí s nízkým sociálně-kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy*
 - b) *Narízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova*
 - c) *Postavení azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území ČR podle zvláštního právního předpisu*
- 5) Speciální vzdělávací potřeby dětí, které zajišťuje školské poradenské zařízení

1.3.2 [Novela školského zákona, platná od 1. 9. 2016 do 31. 12. 2016](#)

Tato novela charakterizuje dítě se speciálními vzdělávacími potřebami. Je to takové dítě, které k naplnění svých možností a práv potřebuje poskytnout podpůrná opatření.

Nyní se nabízí otázka, co to podpůrná opatření jsou. Jsou to důležité a nezbytné úpravy jednak ve vzdělávání, ale také ve školských službách, které odpovídají zdravotnímu stavu dítěte (žák, student) a jeho životním podmínkám. Tyto opatření jsou bezplatná. Na bezplatnost mají tyto děti právo. Mezi podpůrná opatření patří:

- Poradenská pomoc školy a školského poradenského zařízení

- Úprava organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče a včetně prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání až o dva roky
- Úprava podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání
- Použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob, Braillova písma a podpůrných nebo náhradních komunikačních systémů
- Úprava očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy a akreditovanými vzdělávacími programy
- Vzdělávání podle IVP
- Využití asistenta pedagoga
- Využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti, žákovi nebo studentovi po dobu jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení podporu podle zvláštních právních předpisů
- Poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených

Tyto podpůrná opatření se, podle této novely, člení do 5 stupňů. Řadíme je podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Opatření můžeme kombinovat. Opatření vyššího stupně můžeme použít tehdy, kdy školské poradenské zařízení usoudí, že vzhledem k vzdělávacím potřebám dítěte podpůrná opatření nižšího stupně jsou nedostačující a nenaplnovala by vzdělávací možnosti a práva dítěte. Stupeň začlenění stanoví prováděcí právní předpisy.

Podpůrná opatření zařazená do prvního stupně může využívat škola i bez doporučení poradenského zařízení. 2. až 5. stupeň už doporučení mít musí. Škola pak toto opatření může přijmout s informovaným souhlasem zákonného zástupce, hovoříme-li o nezletilém dítěti. Naopak opatření zaniká po projednání se zákonným zástupcem, jestliže dítě už opatření nevyžaduje a není již nezbytné.

Opatření pro dítě, které nemůže řeč vnímat sluchem, se musí volit tak, aby bylo zajištěno vzdělávání v komunikačním systému neslyšících a hluchoslepých osob, jak

tomu říká zákon. Potřebuje-li žák vzdělávání v českém znakovém jazyce, tak je mu souběžně poskytnuto vzdělávání i v psaném českém jazyce. Jestliže dítě potřebuje tlumočníka českého znakového jazyka, pak tento tlumočnick musí mít znakový jazyk na úrovni rodilého mluvčího.

Dítěti, které potřebuje alternativní nebo augmentativní komunikaci, je zajištěno vzdělávání v tomto komunikačním systému.

Oproti školskému zákonu z roku 2004 je zde dítě se speciálními vzdělávacími potřebami definováno mnohem podrobněji z hlediska i podpůrných opatření.

„Pro děti, žáky a studenty s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem lze zřizovat školy nebo ve školách třídy, oddělení a studijní skupiny. Zařadit do takové třídy, studijní skupiny nebo oddělení nebo přijmout do takové školy lze pouze dítě, žáka nebo studenta uvedené ve větě první, shledá-li školské poradenské zařízení, že vzhledem k povaze speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, žáka nebo studenta nebo k průběhu a výsledkům dosavadního poskytování podpůrných opatření by samotná podpůrná opatření podle odstavce 2 nepostačovala k naplňování jeho vzdělávacích možností a k uplatnění jeho práva na vzdělávání. Podmínkou pro zařazení je písemná žádost zletilého žáka nebo studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka, doporučení školského poradenského zařízení a soulad tohoto postupu se zájmem dítěte, žáka nebo studenta.“²

Další novinku v této novele je v §34 a to konkrétně v bodě 6, kde se odkazuje na již zmíněný §16. V odstavci 6 se píše, že o přijetí dítěte uvedeném v §16 rozhodně ředitel mateřské školy na základě vyjádření školského poradenského zařízení nebo lékaře.

1.3.3 Novela školského zákona platná od 1. 1. 2017

Tato novela má základ novele 2016 platné do 31. 12. s tím rozdílem, že od ledna tato novela opět přidává do §34 odstavec o individuálním vzdělávání dítěte.

² Výňatek přímo ze zákona

1.3.4 Souhrn legislativy a novel

V legislativě školského zákona jsem se zaměřila na předškolní vzdělávání a vzdělávání dětí, které potřebují speciální vzdělávací potřeby. Respektive také na to, co je potřeba vědět, když takové dítě chceme dát do běžné základní školy. V předškolním vzdělávání, což je druhá část školského zákona, se mezi rokem 2004 a 2016 změnila následovně. Novela školského zákona (2016) úplně vypustila individuální vzdělávání dětí v předškolní docházce. Tyto děti zařadila do odstavce 16, kde se podle stupně podpůrného opatření bude dítě vzdělávat. Podpůrné opatření je v zákoně z roku 2016 úplně nový pojem.

„Podpůrná opatření je soubor praktických opatření, prostředků, metod, forem, pomůcek a postupů poskytovaných pedagogickými pracovníky dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým byl školským poradenským zařízením přiznán určitý stupeň opatření podpůrných nebo jim škola poskytuje podpůrná opatření v 1. stupni.“³

Stupeň 1

Tyto opatření jsou kompenzací pouze mírných obtíží při vzdělávání. Jedná se například o pomalé tempo, horší čtení, psaní, počítání apod. Škola tyto opatření poskytuje bez doporučení školského poradenského zařízení. Financování je zde pouze na škole.

Stupeň 2

Druhý stupeň je ovlivněn nejvíce zdravotním stavem dítěte, opožděným vývojem, odlišnou kulturou nebo životními podmínkami. Můžeme sem zařadit také děti se specifickými poruchami učení a chování, mírně sluchovými, zrakovými nebo řečovými vadami, i děti s poruchou autistického spektra. U tohoto stupně se upravuje obsah vzdělávání, používají se speciální učebnice a učební pomůcky, také se pracuje s kompenzačními pomůckami a využívá se pedagogická intervence.

Stupeň 3

Další stupeň opatření stanovuje školské poradenské zařízení na základě diagnostiky žáka. Patří sem vše, co do 2. stupně ovšem v těžší formě. Můžeme sem zařadit

³ VALENTA, 2015, s. 118

i lehké mentální postižení, neznalost jazyka, sluchová, řečová a tělesné postižení. Tyto opatření jsou poskytnuta na základě doporučení a vyžadují konzultanta. Opatření jsou zde stejná jako u 2. stupně.

Stupeň 4

Tento stupeň je, jako předchozí dva, podmíněn školským poradenským zařízením na základě diagnostiky, popřípadě se vyhodnocuje účinnost nižších stupňů opatření. Speciální potřeby pro žáka ve 4. stupni vyžadují zásadní úpravy v metodikách a v organizaci vzdělávání. Opatření jsou zde opět speciální učebnice a pomůcky, kompenzační pomůcky. Mezi nové opatření patří úprava prostředí a pracovního místa, asistent pedagoga, tlumočnický znakového jazyka a přepisovatel pro neslyšící, školní psycholog a speciální pedagog. Škola musí také zajistit komunikační systém pro neslyšící a prostředky alternativní a augmentativní komunikace.

Stupeň 5

Tento stupeň vyžaduje nejvyšší přizpůsobení organizace vzdělávání a také kompenzace zdravotního postižení. Tento stupeň je přiřazován žákům s nejtěžším zdravotním postižením. Většinou se jedná o souběžnost s dalšími vadami. Opatření jsou zde stejná jako u 4. stupně, ovšem s vědomím, že práce bude náročnější.

1.4 Obsah IVP

1.4.1 Průvodní informace o dítěti

V první řadě by měl obsahovat audit, což jsou průvodní informace o dítěti. Součástí auditu jsou i odborná vyšetření dítěte

1.4.2 Pedagogická diagnostika

Další bod IVP by měla být pedagogická diagnostika. Tato diagnostika se zaměřuje podrobně na to, co dítě doopravdy ovládá a naopak. Bez tohoto by bylo stanovování cílů pouze povrchní a tím by byl celý smysl IVP k ničemu. Diagnostika se také zabývá zájmy dítěte, motivací, sociální podmínky atd. Nástroje ke zjišťování informací jsou stejné jako školní hodnocení. Rozdíl spočívá v tom, že pedagogická diagnostika nemá zpětnou vazbu

pro dítě, ale jen pro učitele. O tom, že je dítě podrobena diagnostice nemusí ani ono samo vědět.

1.4.3 Cíle

Důležité je si také stanovit cíle, kterých chceme s dítětem dosáhnout do určité doby. Zde hovoříme o obecných cílech, což se v mnoha publikacích nazývá jako ideální stav, kam se škola přibližuje. To závisí na pedagogu, individuálních schopnostech dítěte, ale také na kolektivu, ve kterém dítě působí. Obecné cíle stanovují právní předpisy a RVP (rámcový vzdělávací program). Tyto cíle musejí odpovídat tomuto stupni vzdělávání a nemůžeme je měnit. Lze ve výjimečných případech radikálně cíle změnit, tím ale změníme i RVP. Toto chápeme jako jakési nahrazení. To samozřejmě nebrání integraci dítěte. Dítě může plnit odlišné cíle než ostatní děti.

Mluvíme-li o obsahových cílech, myslíme tím v podstatě očekávané výstupy. Tato část je pro IVP nejpodstatnější. Při psaní individuálního plánu se zaměřujeme na poznávací cíle, jinak také řečeno kognitivní. Dále pak na postojové cíle, praktické cíle a specifické cíle.

Poznávací cíle jsou většinou brány jako hlavní. Popisují poznávací kompetence žáků. Dítě si vytváří určitý obraz o prostředí kolem něj, učí se pozorovat, srovnávat, rozlišovat a třídit nabyté vědomosti a informace.

Postojové, neboli také hodnotové cíle, se vztahují k myšlení, k prožívání a k emocím. Dítě si srovnává vztahy mezi dětmi, k domovu, k rodičům, k učitelce, ... Do těchto cílů lze také zařadit práci ve skupině, respekt ke druhém a spolupráci. Tyto cíle nelze během roku měnit, protože by změny mohly být velmi negativní.

Hovoříme-li o praktických cílech, můžeme je také nazývat jako cíle, zaměřující se na praktickou činnost. Jedná se o soudružnost smyslů a pohybů. Do těchto činností můžeme zařadit např. kresbu nebo pantomimu. Těmito činnostmi dítě umí vyjádřit svou náladu nebo pocity. Lze také sem zařadit i to, že dítě se dovede bezpečně pohybovat v prostoru, které zná (např. domov, školka,...)

Poslední část obsahových cílů tvoří cíle specifické. Tyto cíle jsou důležité hlavně při vzdělávání na základní škole, kde má daný předmět svůj specifický cíl spjatý

s obsahem. Když bychom specifické cíle přesunuli do mateřské školy, jedná se o např. rozeznávání písniček, používání nůžek, vytleskávání slabik apod. záleží na dané oblasti.

1.4.4 Metody a formy práce

Nesmíme opomíjet také metody a formy práce. Když se zaměříme na žáky se specifickými potřebami, obecně můžeme říci, že je pro ně nejdůležitější forma názornost. Je všeobecně známo, že většina dětí si zapamatuje více názornou ukázkou než teorií. U těchto dětí je to ale zvlášť potřebné. Vidí-li v tom dítě praktické uplatnění, tím spíše si danou věc zapamatuje. V průběhu běžného dne je i dobré na činnost upozornit. Dítě si to pak tudíž zafixuje jako to praktické. Vhodné je si také najít metodu, která dítě baví. Jakmile metoda začíná být kontraproduktivní, je vhodné ji co nejrychleji nahradit a třeba časem se k ní na okraj vrátit. Metody a formy práce se plánují k vytyčeným cílům.

1.4.5 Časová dotace

Dalším důležitým bodem je rozvržení učiva a zároveň časová dotace. Je vhodné se zaměřit na obtížnost cílů a zvládnutí. Pro mateřské školy ovšem časová dotace není podstatnou částí IVP.

1.4.6 Pomůcky

V neposlední řadě hrají důležitou roli také pomůcky. Dobře zvolené pomůcky mohou být u dětí s mentálním postižením mnohem přínosnější než mluvené slovo a gesta. Důležité je používat reálných věcí, které lze „osahat“

1.4.7 Evaluace

Na závěr nesmí chybět evaluace, jinak řečeno zhodnocení. „*Smyslem evaluace je především poskytnutí zpětné vazby, posouzení účelnosti zvoleného postupu, vyhodnocení výsledků vzdělávání integrovaného žáka, a dále pak získání informací pro plánování dalšího postupu*“⁴ Evaluace v podstatě uzavírá celou tvorbu IVP. Slouží k vyhodnocení auditu na následující rok. Důležité je si v tomto kroku zvolit vhodná kritéria, které následně zhodnotíme. Nelze přesně kritéria určit, vzhledem k individualitě každého dítěte či žáka. Mezi kritéria může být např. plnění cílů, začlenění do kolektivu, spokojenost rodičů, spokojenost dítěte, ... I když vypadá, že zhodnocení je jednoduché, nesmíme

4 KAPRÁLEK, BĚLECKÝ, 2011, s. 51

opomenout rodiče, kteří mají mnohdy rozdílná očekávání. Nejedná se ovšem pouze o rodiče. Proto musíme být obezřetní a dávat si pozor na to, co do hodnocení uvedeme. Hodnocení provádí ve většině případech škola sama. Výjimkou ovšem není spolupráce s rodiči, což je ovšem mnohdy komplikované. Nešvar rodičů je především to, že mají pocit, že všechno musí dítě naučit ve škole. Bez domácí péče a spolupráce toto ovšem nelze. Nemluvíme tu ale ovšem pouze o rodičích dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

1.5 Integrace

Jeden odstavec práce jsem se rozhodla věnovat integraci. Samotný pojem pochází z latiny. Doslovně se hovoří o „znovuvytvoření celku“. Dnes je tento pojem z pedagogického hlediska velmi populární. Ve školce máme integrovanou holčičku a právě pro ni píšu individuální plány. U ní hovoříme hlavně o sociální integraci, což znamená začlenit ji co nejlépe a s minimálními odlišnostmi do kolektivu ostatních dětí.

1.6 Inkluze

Vzhledem k tomu, že na základní škole už inkluze bude i pro již zmiňovanou holčičku, považuji za nutné vysvětlit, co to je a jak se liší od integrace. Inkluze je forma vzdělávání, které začleňuje všechny děti do běžných základních škol. Při neúspěchu dítěte se hledají možnosti, jak dítěti pomoci k naplnění cíle. „*Inkluze je nová kvalita odlišná od integrace, spočívající v bezpodmínečném akceptování speciálních potřeb všech dětí.*“⁵

Rozdíl je tedy v tom, že dítě, které je integrováno se musí více přizpůsobit škole, kdyžto v inkluzi se škola snaží více přizpůsobit vzdělávací prostředí žákovi.

⁵ HORŇÁKOVÁ, 2006, s. 5

2 Praktická část

2.1 Informace o Christianě

Christianka je, teď už slečna, s Downovým syndromem, narozena roku 2010. Žije v úplné rodině starších rodičů s maminkou a tatínkem. Bydlí v Praze. Po narození byla Christianka na doporučení lékařů převzata do péče kojeneckého ústavu, po roce opět předána do péče rodičů. Christianka má zjištěnou lehkou nedoslýchavost bez dopadu na porozumění řeči. Rehabilitována je pravidelně na neurologii, kardiologii, na očním a logopedii. Má lehce opožděný vývoj, zvláště v motorické oblasti.

Christianka chodila do soukromé mateřské školy, kde se po dobu 1 roku z adaptovala a bez problémů zapadla do kolektivu 10 dětí. Nyní navštěvuje běžnou mateřskou školu, kde je integrovaná. Počet dětí je, vzhledem k handicapu Christianky, snížen z 28 na 26 dětí. Škola je vedena podle školního vzdělávacího programu „Do kolečka, dokola, svět se s námi točí“. Christianka navštěvuje různé kroužky (balet, plavání ve slané vodě, tenis) a také logopedii. Mimo jiné, chodí ve školce na zájmové aktivity, jako je angličtina, říkanky a sboreček.

Co se týče řízené opakující se činnosti, tak Christianka pracuje skvěle. Po dětech převážně opakuje, není problém s chováním, nenarušuje hodinu a je vidět, že ji to baví. Sama jsem ji měla na angličtinu. Kroužek byl v pondělí, kdy chodila vždy později, ale i tak při jezení svačiny nás poslouchala. Středy se kroužku zúčastnila. Většinou poslechla „povely“, kam má jít, kde si sednout. Vzhledem k tomu, že ji dělalo problém pojmenovat barvy česky, nic jsem ji aktivně neučila. Zaměřila jsem angličtinu u ní převážně na pasivní. Rodiče mi následně reprodukovali, že doma si slovíčka opakuje. Mimo pasivní angličtinu bylo mým hlavním záměrem umět pracovat v kolektivu dětí, nepředbíhat, chovat se ohleduplně k ostatním, umět se zapojit, umět pracovat ve dvojici apod. Tudiž z hlediska sociálního zapojení.

Letos by Christianka měla jít do školy od září. Rodiče zvažují, že zažádají o výjimku nechat ji ještě jeden rok v mateřské škole. Psycholožka tuto variantu nedoporučuje a příklání se k nultému ročníku ve škole.

2.2 IVP pro školní rok 2014/2015

Příjmení a jméno dítěte:	Šubrtová Kristina
Datum narození:	29. 4. 2010
Bydliště:	Plaská 5, Praha 5
Třída:	1. třída – Pod Lipkami

IVP je vypracován na základě doporučení ke vzdělání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami SPS při MŠ speciální, Štíbrova 1691, Praha 8, ze dne 7. 4. 2014

Platnost doporučení do 31. 8. 2015

IVP vychází ze školního vzdělávacího programu „Do kolečka dokola svět se s námi točí“ a závěrů speciálně pedagogického vyšetření.

Závěry speciálně pedagogického vyšetření

Kristinka je holčička s Downovým syndromem. Její vývoj je harmonický, celkově mírně opožděný. Motorický vývoj byl od počátku pomalejší, samostatná chůze se objevila před druhým rokem věku. Přetrvává mírná neobratnost a snížená schopnost koordinace. V sebeobsluze je Kristinka poměrně samostatná. Je bez plen, o potřebu toalety si sama řekne. Jí lžící, potřebuje jen mírnou pomoc. Pomoc potřebuje také při oblékání, velmi pěkně ale spolupracuje.

Kristinka je velmi milá, ochotná a komunikativní holčička. Dobře rozumí mluvené řeči, u složitějších vyjádření je vhodné podpořit porozumění i vizuálním znázorněním. Samostatná řeč se u Kristinky rozvíjí přibližně od dvou let. V současné době její slovní zásoba odpovídá úrovni zhruba dvouletého dítěte. Tvoří krátké věty, sdělení doplňuje i mimikou, gesty a znaky. Má zájem o kontakt s dospělými i s dětmi, přítomnost ve vrstevnickém kolektivu, možnost nápodoby ostatních a zapojování do společných her bude mít nepochybně velký význam pro její další rozvoj.

Forma vzdělávání: Individuální integrace, individuální vzdělávací plán

Potřeba dalšího pedagogického pracovníka: Zřízení funkce asistenta pedagoga na 20 hodin týdně.

Důvod: pomoc s adaptací na nové prostředí a kolektiv, pomoc v sebeobsluze, doprovod na vycházce (bezpečnost, zpomalení tempa, dřívější návrat). Odpoledne by se měla bez asistenta obejít

Asistent by měl pracovat se všemi dětmi, pod vedením učitelky, v žádném případě by neměl na sebe Kristinku vázat. Nepracovat individuálně mimo kolektiv ostatních dětí. Největší přínos bude mít společná volná hra a řízená činnost s ostatními dětmi.

Předpokládané navýšení finančních prostředků: plat asistenta pedagoga

Vstupní pedagogická diagnostika

Kristinka je zařazena pro rok 2014/2015 do 1. třídy mez 3-5 leté děti. Adaptaci zvládá dobře. Při všech činnostech napodobuje ostatní děti. První dny nechtěla jít u stolečku s ostatními dětmi, ale i to po týdnu zvládla. Při volné hře do dětí někdy strká, ráda si hraje s kočárkem, dětským nádobíčkem. Působí spokojeně, někdy však reaguje negativně na běžné pokyny.

Od začátku se Kristinku snažíme zapojit do všech společných činností s podporou asistentky. Asistentka si vede pro Kristinku zážitkový deník, individuálně s ní pracuje a pomáhá ji při plnění daných úkolů.

Priority (cíle) pro školní rok 2014/2015

- Vést Kristinku k samostatnosti při sebeobsluze
- Učit ji ikontaktovat děti přiměřeným způsobem, znát je jménem
- Hravou a veselou formou u ní podporovat vývoj řeči
- Návčik samostatné hry

Důležitá doporučení

- Využívat pro Kristinku názorné pomůcky
- Využívat motivaci a odměnit hlavně formou pochvaly za každý splněný úkol
- Dávat jasné pokyny, mluvit v krátkých větách, chválit
- Důslednost při požadavcích na splnění úkolů
- Pomoc s orientací v organizaci dne a v prováděných činnostech, pomoc s ukončením jedné a začátek další činnosti

- Metoda malých kroků
- Respektování vyšší unavitelnosti, nezatěžovat Kristinku požadavky na výkon, dávat jí pocit úspěchu
- Stanovení jasných hranic a trvat na jejich dodržování
- Věnovat hodně pozornosti motivaci,
- Pochopení instrukce, chvíle aktivity střídát s odpočinkem
- Osvojené dovednosti často opakovat

Oblast socializace

- Schopnost pracovat pod vedením paní učitelky
- Vést Kristinku k pochopení a dodržování stanovených pravidel
- Naučit se poznávat děti ve třídě podle jmen
- Učit Kristinku pozorovat a respektovat hru ostatních dětí, dělit se o hračky
- Učit ji kontaktovat děti přijatelným způsobem
- Podporovat hru paralelní, později ve hře iniciovat krátké kooperace
- Upevňovat vytvořené návyky společenského chování a vytvářet nové (pozdravit, rozloučit se, poprosit, poděkovat, počkat na ostatní s jídlem a účastnit se přání dobré chuti, při kašli a kýchnutí si dávat ruku před pusou atd.) – možno i gestem

Oblast sebeobsluhy a samostatnosti

- Dát Kristince dostatek příležitostí a času pro sebe obslužné činnosti, co nejvíce využívat možnost nápodobě, podporovat samostatnost

Hygiena

- Společné návštěvy toalety s ostatními dětmi
- Vést Kristinku k samostatnosti při umývání a utírání rukou
- Učit ji říct nebo ukázat, že chce smrkat, trénovat samostatné smrkání

Stolování

- Trvat na sezení u stolu během jídla
- Upevňovat používání lžice a příboru, dbát na čistotnost při samostatném jídle
- Samostatnost při pití, učit ji i samostatnému nalévání pití do hrnku

- Dbát na přiměřenost množství jídla, vést k nepřejídání se, dodržovat pitný režim
- Učit ji jíst pouze z vlastního talíře, nebrat jídlo ostatním

Oblékání

- Co nejvíce Kristinku motivovat k samostatnosti při svlékání a oblékání, za každý úspěch výrazně pochválit
- Nechat ji prostor pro oblékání do oblečení, se kterým zvládá manipulovat sama (kalhoty s gumou v pase, suché zipy apod.)

Oblast komunikace a řečové výchovy

- Používat jednoduché věty, pro určitou věc používat vždy stejné označení
- Vyprávění nad knihou, příběhem, obrázky
- Pro podporu porozumění i vlastního vyjádření využívat vizuální podporu pomocí předmětů či obrázků, názorných gest a znaků (systém znak do řeči)
- Pro udržení chuti mluvit je důležité pozvolna podporovat její výmluvní projev – podpora řeči hravou a veselou formou
- Využívat rytmizace říkanek, řečový projev doprovázet názornými ilustrativními gesty
- Rozvíjet slovní zásobu např. s obrázkovým slovníkem
- Podpora vokalizací nápodobou zvuků zvířat a přírodních zvuků
- Kristinčin vlastní hlasový projev po ní správně zopakovat a posléze trochu rozvinout

Hrubá motorika (souvisí se samostatností a sebeobsluhou)

- Umožnit Kristince co nejpestřejší škálu přirozených pohybů v náročnějším terénu (přelézání, podlézání, lezení, plazení, válet se apod.)
- Co nejvíce podporovat rozvoj rovnováhy (ta je i předpokladem budoucích před matematických představ) – houpání, nestabilní rovina, stoj bez obory, stoj na jedné noze s oporou, poskoky vpřed i vzad apod.
- Postupně zužovat bázi chůze – chůze po prkně, přechod lavičky, později chůze po laně nebo čáře

- Koordinace pohybů a zraková kontrola při hrách s míčem a manipulaci s většími předměty
- Rozvoj vnímání tělesného schématu
- Využití schopnosti nápodoby
- Rozvoj rytmizace
- Cvičit i pomalé pohyby, dovednost zastavit se, udržet se chvíli v klidu a pak opět pokračovat (např. s pomocí zvukových hraček)

Smyslová výchova

Zrak

- Dbát na nošení brýlí
- Procvičovat zaměření zraku, zrakovou orientaci a diferenciaci
- Třídění dle barev
- Třídění obrázků podle obsahu
- Hledání shodných a rozdílných prvků na obrázcích
- Zraková paměť – Kimovy hry
- Vkládání tvarů či obrázků do příslušných otvorů

Sluch

- Rytmiizace
- Poznávání zdrojů a směru zvuku
- Rozlišování různých zvukových kvalit (různé hudební nástroje, přírodní zvuky, hlasy zvířat, zvuky okolního světa apod.)
- Hra s vlastním hlasem

Čich a chuť

- Rozlišovat jednotlivé chuti (sladké – mňam, hořké – fuj, kyselé – brr apod.)
- Rozlišovat voní – páchne (nácvik nádechu nosem a výdechu ústy)

Hmat

- Seznamování se s různými materiály

- Rozvíjet hmatové vnímání celého těla diferencovanými doteky a masážemi (jemné a silné doteky, rychlé a pomalé apod.)
- Rozlišovat hrubé – hladké, teplé – studené, lehké – těžké apod.

Grafomotorika a jemná motorika

- Procvičování dlaní a prstů
- Cvičení různých úchopů – dlaňový, prstový, špetka, klíčový
- Čmárání prstem do krupice, do písku
- Prstové barvy
- Obtiskování
- Malba houbou
- Malba např. holicí štětkou
- Práce se silnými štětci, křídami, silnými pastelkami
- Uvolňovací cviky ruky
- Volné čmárání, potom čáry vodorovné i svislé, kroužky a klubíčka
- Trhání papíru, mačkání
- Stříhání rovných linií
- Lepení
- Modelování – koule, placka, válec
- Manipulace s drobným materiálem

Rozvoj kognitivních schopností

- Příprava pomůcek, rozvržení práce, dokončení a úklid pomůcek
- Prodlužování doby záměrné pozornosti
- Procvičovat mechanické paměti
- Poznávání dětí ve třídě podle jmen
- Naše rodina
- Poznávání, ukazování a postupně pojmenování předmětů denní potřeby
- Zvířata a jejich mláďata, hlasy zvířat
- Poznávání a přiřazování barev
- Třídění dle kategorií (tvaru, barvy, velikosti, ...)

- Přiřazování obrázků k předmětům, obrázků k obrázkům (příprava na globální čtení)
- Logické myšlení ů- skládat obrázkové dvojice podle času (upadla, brečí; nalije čaj, pije), podle vztahu (pes, bouda; pes, kost)
- Předpočetní představy – orientace v prostoru, v ploše, rozumění předložkovým vazbám nad, pod, vedle, mezi, atd., protiklady hodně – málo, víc – méně

Způsob hodnocení

Práce Kristinky a s Kristinkou bude pravidelně cca 1x za 2 měsíce zhodnocena, rodiče budou informováni. Sama Kristinka by měla být kladně hodnocena za každý úspěch a snahu, pochvala by měla následovat bezprostředně po úspěchu. Asistentka má zaveden kontaktní deník, ve kterém je popsána práce, chování, úspěchy a nezdary Kristinky. Rodiče mají možnost do deníku kdykoliv nahlédnout.

Doporučené pomůcky

Běžné metodické a didaktické pomůcky MŠ pro nejmladší děti, skutečné předměty

2.2.1 Zhodnocení plánu roku 2014/2015

Tak takto jsem napsala svůj první IVP s totální neznalostí, jak plán psát. Návrh tohoto plánu mi udělala paní PaedDr. Blanka Bartošová. Po její konzultaci jsem plán sepsala, následně mi ho paní Bartošová zhodnotila a navrhla úpravy.

V příloze 1 a 2 příkládám možnost nahlédnout do tiskovin, které byly součástí auditu. Následující roky už jsem nepřikládala. Je to pouze jako ukázka. Pedagogická diagnostika byla hodně orientační, vzhledem k tomu, že jsem Kristinku ještě tolik neznala. Tudiž i cíle byly hodně dopředu. Neměla jsem zkušenosti s dětmi s postižením a s Downovým syndromem už vůbec ne. Dnes už vím, že bych se zaměřila více na metodu malých kroků. Sice jsem ji využívala, ale podle IVP zde chyběla. Časová dotace nebyla vždy dodržovaná, hodně totiž záleželo také na „náladě“ Kristinky. Spíš jsem se zaměřila na sociální stránku a na aktivity denního režimu jako sebeobsluha v koupelně, jídelně, šatně. Pomůcky jsem vytvářela mnohdy sama.

Celkově si myslím, že IVP pro tento rok byl náročný a zcela jsme nenaplnili všechny námi zadané cíle. Dnes, po tom, co už Kristinku znám, bych volila jednodušší cíle. Na druhou stranu, čím těžší cíle, tím víc nás to táhlo, dosáhnout větších „skoků“.

2.3 IVP pro školní rok 2015/2016

Příjmení a jméno dítěte: Šubrtová Kristina
Datum narození: 29. 4. 2010
Bydliště: Plaská 5, Praha 5
Třída: 2. třída – Pod Lipkami

IVP je vypracován na základě doporučení ke vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami SPS při MŠ speciální, Štíbrova 1691, Praha 8, ze dne 24. 2. 2015

Platnost doporučení do 31. 8. 2016

IVP vychází ze školního vzdělávacího programu „Do kolečka dokola, svět se s námi točí“ a závěrů speciálně pedagogického vyšetření.

Závěry speciálně pedagogického vyšetření

Kristinka je holčička s Downovým syndromem, integrovaná do běžné třídy MŠ. Její začlenění se výborně daří, učitelky i asistentka s ní i s celou třídou výborně pracují. Kristinka je zaměřená na vztahy, sledování a nápodobu ostatních. Ta ji usnadňuje orientaci v prostoru školky i v programu dne. Potřebuje jasné a návodné instrukce, hodně názornosti, respektování osobního pomalejšího tempa.

Kristinka je velmi milá, komunikativní holčička. Dobře rozumí mluvené řeči, u složitějších vyjádření je vhodné podpořit porozumění i vizuálním znázorněním. V současné době tvoří krátké věty, sdělení doplňuje mimikou i gesty a znaky. Je třeba učit ji chápat a dodržovat pravidla, kultivovat i nadále její kontakty s okolím, vést ji k maximální možné samostatnosti v sebeobsluze.

Forma vzdělávání: individuální integrace, IVP vycházející ze školního vzdělávacího plánu a z RVP pro předškolní vzdělávání

Potřeba dalšího pedagogického pracovníka: Zřízení funkce asistenta pedagoga na 20 hodin týdně

Důvod: Poskytnout nezbytnou pomoc v sebeobsluze, doprovázet na vycházky a zajistit jednak její bezpečnost, jedna i možnost zkrácení vycházky, zvolnění tempa apod. Při odpoledním spaní a odpoledních aktivitách by se Kristinka měla bez pomoci asistenta obejít. Asistent by měl pracovat vždy pod vedením učitelky, měl by poskytovat pomoc i ostatním dětem ve třídě, neměl by Kristinku na sebe vázat. Rozhodně není doporučeno s Kristinkou pracovat individuálně mimo kolektiv ostatních dětí. Jako nejprínosnější pro další rozvoj je i nadále volná hra a společně řízené aktivity.

Předpokládané navýšení finančních prostředků: Plat asistenta pedagoga

Priority (cíle) pro školní rok 2015/2016

- Nadále zlepšovat samostatnost při sebeobsluze, postupně odebírat pomoc
- Kultivovat chování k druhým dětem, pochopit a dodržovat pravidla, prohlubovat socializaci
- Rozvíjet komunikační schopnosti, potěšení z komunikace s ostatními
- Rozvíjet zručnost a pracovní dovednosti
- Využívat nápodobu vrstevníků ve všech oblastech

Doporučená podpůrná opatření

- Zřízení místa asistenta pedagoga
- Respekt k osobnímu tempu, dávat dostatek času na pocopení a splnění úkolů. Postupně se snažit o zkrácení doby jídla a oblékání.
- Dopoco při sebeobsluze s postupným ubíráním míry pomoci
- Názornost, konkrétnost, umožnění nápodoby
- Stanovení pravidel kontaktu s okolím a dbaní na jejich dodržování (umět počkat, rozdělit se, požádat, poděkovat, pozdravit a rozloučit se apod.)
- Uplatňovat metodu malých kroků

- Často chválit, opakovaně motivovat, motivovat prožitkem úspěchu, budovat pocit úspěšnosti
- Přiměřenost podnětů v množství, kvalitě, proměnlivosti
- Učení prožitkem, který umožní pochopení smyslu

Oblast socializace

Kristinka už z velké části umí pojmenovat děti ve své třídě, stále je potřeba tuto znalost trénovat. Sama si vybírá pouze hry na vaření a piknik nebo chodí „žehlit“ prádlo, neumí do své hry přijmout ostatní děti, má tendenci na ně hudermanit a komandovat je. Stejně tak není zcela úspěšná v pokusech zapojit se do her vrstevníků, buď jim bez dohody bere věci, nebo do nich strká a okřikuje je. Přestože toto chování není příliš žádoucí, značí vývojový pokrok oproti loňskému roku, kdy byla víc vázaná na asistentku a děti si příliš nevšíkala.

Úkoly pro rok 2015/2016

- Vést Kristinku k pochopení a dodržování stanovených pravidel
- Učit Kristinku respektovat hru ostatních dětí
- Naučit se lépe dělit o hračku
- Učit ji dostat se mezi děti do hry
- Učit ji kontaktovat děti přijatelným způsobem
- Upevňovat již vytvořené návyky společenského chování a vytváření nové (poprosit, poděkovat, počkat na ostatní, při kašli a kýchání dát ruku před ústa atd.) – možno i gestem

Oblast sebeobsluhy a samostatnosti

Při jídle je Kristinka téměř samostatná. U stolu sedí ukázněně, jí poměrně čistě, uklidí po sobě nádobí do okénka. Na najezení a zejména a na dostatečné napití o něco víc času než ostatní děti.

Při oblékání potřebuje dohled, protože ji zajímá vše okolo. Na pokyn si vše sundá, při oblékání potřebuje pomoc obléct druhý rukáv. Snaží se rozepínat zip.

Při úklidu hraček je nutná asistence. Při pokynu „uklízejte“ nereaguje a jde si hrát dál. Je nutné vzít Kristinku za ruku a společně vše uklidí. Občas nutné přemlouvav.

Úkoly pro rok 2015/2016

- Dát Kristince dostatek příležitostí a času pro sebe obslužné činnosti, co nejvíce využívat možnost nápodoby, podporovat v samostatnosti

Hygiena

- Společné návštěvy toalet s ostatními dětmi
- Vést Kristinku k důkladnějšímu mytí rukou mýdlem
- Nesedat si při návštěvě toalety na jiné děti
- Umět se upravit před zrcadlem, zvláště po obědě (umýt důkladně pusou)

Stolování

- Upevňovat používání příboru, dbát na čistotnost při samostatném jídle
- Učit krájet nožem a používat nůž při nandávání na vidličku
- Dbát na přiměřenost množství jídla
- Dodržování pitného režimu

Oblékání

- Kristinka už se umí sama svléknout, při oblékání naučit obléknout i druhý rukáv
- Učit Kristinku rozepnout a zapnout zip na bundě, mikině
- Naučit ji urovnat si věci na hromádku
- Trénovat převrácení např. punčoch

Hrubá motorika

Kristinka už lépe používá ruce při hodů s míčem. Stále je opatrná a neobratná. Neudrží rovnováhu při stojí na jedné noze, při běhu je špatná koordinace. Při chůzi po schodech je mnohem jistější a nebojí se jít bez přidržování druhého.

Úkoly pro rok 2015/2016

- Trénovat plazení, podlézání, přelézání
- Podporovat rozvoj rovnováhy (nestabilní rovina, stojí na jedné noze, poskoky snožmo vpřed a zad, rovnováha při běhu)
- Zužovat bázi chůze – po laně, po čáře

- Koordinace pohybů a zraková kontrola při hře s míčem (zvolit menší průměr míče)
- Využití schopnosti nápodoby
- Rozvoj rytmizace
- Cvičit pomalé pohyby, umět zastavit na místě udržet chvíli v klidu, pak pokračovat

V dalších oblastech rozvoje – rozvoj smyslů, kognitivních schopností a grafomotoriky – s Kristinkou pracujeme společně s ostatními dětmi ve třídě tak, aby daná činnost byla částečně při způsobena její aktuální vývojové úrovni. Na práci dohlíží asistentka proto, aby Kristinka činnost dělala důsledně. Používá názorný a konkrétní přístup. Používáme také motivaci a nápodobu. Aktivity střídá odpočinek, řízenou činnost střídá volná hra a podobně. Činnosti je důležité stále opakovat vzhledem k menší mozkové kapacitě.

Komunikace a řečová výchova (souvisí se socializací)

Kristinka už hezky používá dvojslovná spojení, začíná spojovat 3 slova, verbální projev doplňuje nápaditě a funkčně projevem neverbálním, hodně opakuje, spíš po dětech. Moc ráda komunikuje verbálně i neverbálně (ukáže, dovede za ruku). Porozumění řeči je na vyšší úrovni než vlastní mluvený projev. Ráda zpívá, říká básničky s napodobování pohybu. Při komunikaci učíme Kristinku používat jednoduché věty (Prosím, chci si hrát.). V užším kruhu dětí je vhodné si s Kristinou a ostatními dětmi povídat. Je vhodné používat gesta při komunikaci, je to vhodné pro porozumění. Tlak na řeč by neměl být Kristinkou vnímán negativně.

Úkoly pro rok 2015/2016

- Využívat rytmizace pomocí nástroje
- Rozvíjet slovní zásobu
- Podpora vokalizace nápodobou např. auta
- Po Kristinky hlasovým projevem po ní správně zopakovat a rozvinout

Smyslová výchova

Zrak

- Dbát na nošení brýlí, vytvářet vhodné prostředí pro práci se zrakem
- Procvičovat zaměřování oběma očima, zrakovou orientaci
- Třídění dle barev
- Hledání shodných a rozdílných prvků na obrázcích (obrácené pexeso např.)
- Zraková paměť – Kimovy hry
- Najít stejné tvary a patřičně je zařadit k ostatním (vhodné trénovat při úklidu stavebnic)

Sluch

- Poznávání zdrojů a směru zvuku
- Rozlišovat zvukových kvalit (nástroje, hlasy zvířat, ...)
- Hra s vlastním hlasem
- Rytmizace

Čich a chuť

- Rozlišovat chutě
- Rozlišit vůni a zápach

Hmat

- Seznamování se s různými materiály
- Rozvíjet hmatové vnímání celého těla diferencovanými doteky a masážemi (jemné x silné, rychlé x pomalé)

Grafomotorika a jemná motorika

Kristinka je stále opatrná při tlačení na pastelku, ale svou sílu už mnohem lépe využívá. Pohyb rukou do kruhu ve vzduchu zvládá, na papíře neumí ruku správně ohýbat. Při stříhání špatně otevírá nůžky, nutné používat nůžky s nápomocí otevírání

Úkoly pro rok 2015/2016

- Procvičování dlaní a prstů

- Cviční úchopů – dlaňový, prstový, klíčový, špetka
- Čmárání prstem do krupice, do písku
- Prstové barvy
- Obtiskování
- Malba houbou
- Malba štětkou
- Práce se silnými štětci, křídami, silnými pastelkami
- Uvolňovací cviky ruky
- Volné čmárání, potom čáry vodorovné i svislé, kroužky a klubička
- Trhání papíru, mačkání
- Stříhání rovných linií
- Lepení
- Modelování – koule, placka, válec
- Manipulace s drobným materiálem

Rozvoj kognitivních schopností

Mnohem lépe poznává děti ve třídě, počítání do 5 umí s přehledem. Při dělení pracovního listu není pozornost téměř žádná. Rozpoznávání barev je kolísavé. Někdy pojmenuje barvy výborně, někdy na barvu nepřijde

Úkoly pro rok 2015/2016

- Příprava pomůcek, rozvržení práce, dokončení a úklid pomůcek
- Prodlužování doby záměrné pozornosti
- Procvičování mechanické paměti
- Poznávání dětí ve třídě podle jmen
- Naše rodina
- Poznávání, ukazování a postupně pojmenovávání předmětů denní potřeby
- Zvířata a jejich mláďata, hlasy zvířat
- Poznávání a přiřazování barev
- Třídění dle kategorií (tvaru, barvy, velikosti,...)
- Přiřazování obrázků k předmětům, obrázkům (příprava na globální čtení)

- Logické myšlení – skládat obrázkové dvojice podle času (upadla, brečí; nalije čaj, pije), podle vztahu (pes, bouda)
- Před početní představy – orientace v prostoru, v ploše, rozumí předložkovým vazbám nad, pod, vedle, mezi; protiklady (hodně x málo)
- Schopnost pracovat pod vedením paní učitelky

Způsob hodnocení a klasifikace

Kristinka by měla být za každý úspěch nebo snahu kladně ohodnocena, často chválit. Nejlépe výraznou mimikou s nadšeným ústním projevem. Odměnit následně hned po úspěchu, budovat pocit úspěšnosti. Motivovat opakovaně, povzbuzovat k dokončení činnosti. Přizpůsobit čas na splnění úkolu jejím osobním možnostem. Nesmí být srovnávána s ostatními výkony dětí. Při překročení či porušení pravidel výrazně napomenout. Tím se Kristinka lépe zapojí do způsobu života v MŠ.

Doporučené pomůcky

Běžné metodické a didaktické pomůcky MŠ pro mladší děti, skutečné předměty

[2.3.1 Zhodnocení plánu roku 2015/2016](#)

I tento rok jsem konzultovala s paní Bartošovou. Protože už Kristinku také znala o něco lépe, tak i stanovené cíle byly reálnější. Samozřejmě jsme byli rádi za každý pokrok. Pedagogická diagnostika zhodnotila aktuální situaci a chování Kristinky.

Nově jsme do IVP zařadily i úkoly. Ty jsme každé 2 měsíce hodnotili. Když jsme v tabulce, vytvořené pro Kristinku, měli 2 x, že zvládá, zaměřili jsme se na další úkoly, samozřejmě jsme je občas zopakovali.

Celkově bych tento IVP hodnotila pozitivně. Časová dotace, cíle i metody byly zvoleny správně a místně. Už jsme věděli, jak je Kristinka zdatná a že ji čeká odklad od školní docházky, proto jsme se mohli více věnovat udržování a zlepšování vztahů s dětmi, zkrátka sociální hledisko pro nás bylo opět prioritou.

2.4 IVP pro školní rok 2016/2017

Příjmení a jméno dítěte:	Hornek Christiana
Datum narození:	29. 4. 2010
Bydliště:	Plaská 5, Praha 5
Třída:	2. třída – Pod Lipkami

IVP je vypracován na základě doporučení ke vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami SPS při MŠ speciální, Štíbrova 1691, Praha 8, ze dne 4. 4. 2016

Platnost doporučení do 31. 8. 2017

IVP vychází ze školního vzdělávacího programu „Do kolečka dokola, svět se s námi točí“ a závěrů speciálně pedagogického vyšetření.

Závěry speciálně pedagogického vyšetření

Christianka je holčička s Downovým syndromem. Je integrována do běžné třídy mateřské školy. Začlenění se daří výborně. Učitelky a asistentka se při práci s ní střídají. Pracují s ní i s celou třídou výborně. Christianka je zaměřená na vztahy, sledování a nápodobu ostatních. To je usnadňuje snadnější orientaci v prostoru školky i v programu dne. Potřebuje jasné instrukce, názornost a respektování osobního pomalejšího tempa.

Christianka je velmi milá a komunikativní. Dobře rozumí mluvené řeči, u složitějších vyjádření je vhodné podpořit porozumění i vizuálním znázorněním. V současné době tvoří krátké věty, běžně o 3 slovech, někdy i více. V případě neporozumění doplňuje sdělení mimikou, gesty i znaky. Je třeba i učit dodržovat pravidla, kultivovat i nadále její kontakty s okolím, vést ji k maximální možné samostatnosti v sebeobsluze.

Forma vzdělávání: individuální integrace, individuální vzdělávací plán vycházející ze školního vzdělávacího plánu a RVP pro předškolní vzdělávání

Potřeba dalšího pedagogického pracovníka: zřízení funkce asistenta pedagoga na 20 hodin týdně.

Důvod: poskytnout nezbytnou pomoc v sebeobsluze, doprovázet na vycházky a zajistit jednak její bezpečnost, jednak i možnost zkrácení vycházky, zvolnění tempa apod. Při odpoledním spaní a odpoledních aktivitách by se Christianka měla bez pomoci asistenta obejít. Asistent by měl pracovat vždy pod vedením učitelky, měl by poskytovat pomoc i ostatním dětem ve třídě, neměl by Christianku na sebe vázat. Rozhodně není doporučeno s Christiankou pracovat individuálně mimo kolektiv ostatních dětí. Jako nejpřínosnější pro další rozvoj je i nadále volná hra a společné řízené aktivity.

Předpokládané navýšení finančních prostředků: plat asistenta pedagoga

Priority (cíle) pro školní rok 2016/2017

- Nadále zlepšovat samostatnost při sebeobsluze, postupně odebírat pomoc
- Kultivovat chování k druhým dětem, pochopit a dodržovat pravidla, prohlubovat socializaci
- Rozvíjet komunikační schopnosti, podpořit komunikaci s ostatními
- Rozvíjet zručnost a pracovní dovednosti
- Využívat nápodobu vrstevníků ve všech oblastech

Doporučená podpůrná opatření

- Zřízení místa asistenta pedagoga
- Respekt k osobnímu tempu, dávat dostatek času na pochopení a splnění úkolu
- Postupně se snažit o zkrácení doby jídla a oblékání
- Dopomoc při sebeobsluze s postupným ubíráním míry pomoci
- Názornost, konkrétnost, umožnění nápodoby
- Stanovení pravidel kontaktu s okolím a dbaní na jejich dodržování (umět počkat, rozdělit se, požádat, poděkovat, pozdravit, rozloučit se apod.)
- Uplatňovat metodu malých kroků
- Často chválit, opakovaně motivovat, motivovat prožitkem úspěchu, budovat pocit úspěšnosti
- Přiměřenost podnětu v množství, kvalitě, proměnlivosti
- Učení prožitkem, který umožní pochopení smyslu

Oblast socializace

Christianka už umí pojmenovat děti ve své třídě a některé děti i ze třídy vedlejší. Někdy si sama najde hru, jindy se připojí k ostatním dětem. Většinou se snaží zapojit do hry tak, že dětem vezme hračku a utíká. Vyhledává pohybové hry, zkrátka aktivní hry. Se stavebnicemi, puzzle apod. si hraje minimálně. Většinu času zpívá a tancuje. Vždy k sobě někoho zavolá, aby tancoval s ní. Děti umí kontaktovat už bez pomoci asistentky.

Úkoly pro rok 2016/2017

- Učit Christianku respektovat hru ostatních a naučit se do hry vhodně zapojit
- Naučit ji vrátit druhému půjčenou hračku
- Učit Christianku bez pokynu uklidit hračku, než si půjčí jinou

Oblast sebeobsluhy a samostatnosti

Při jídle je Christianka samostatná. Jí příborem a sama si krájí měkké maso a knedlíky. Při tužším mase a krájení si umí sama říct. Sama si také umí vyškrabat talíř, pro kontrolu ho chodí ukázat paní učitelkám. Jí čistě, když něco umaže, vše si po sobě uklidí. K okénku si Christianka chodí sama a sama si říká, co si dá. Při pitném režimu potřebuje dohled a přemlouvání. Někdy hrníček ale sama vypije.

Při oblékání Christianka stále potřebuje průběžný dohled. Bez něho neudrží pozornost, přestává se oblékat a zajímá se o okolí. Na pokyn si vše sundá, při oblékání si vše umí obléknout. Zip si umí rozepnout. Vše si poskládá sama do skříňky, popř. na lavičku před spaním.

Při úklidu hraček potřebuje Christianka dohled, obvykle už stačí pomoc dětí. Při pokynu „uklízejte“ běhá po třídě. Uklízet začíná, až když ji děti vezmou za ruku a ukážou jí. Občas je nutné ji přemlouvat, pak je potřeba pomoc dospělého.

Úkoly pro rok 2016/2017

- Dát Christiance dostatek času pro sebe obslužné činnosti, využívat nápodoby
- Podpořit samostatnost

Hygiena

- Vést Christianku k důkladnějšímu mytí rukou mýdlem

Stolování

- Učit používat nůž při nandávání na vidličku
- Dbát na přiměřenost množství jídla
- Dodržování pitného režimu

Oblékání

- Učit zapnout zip na mikině a bundě
- Trénovat převrácení punčoch, bundy (než ji dáme na ramínko)

Komunikace a řečová výchova (souvisí se socializací)

Christianka se snaží používat celé jednoduché věty. Učí se odpovídat na danou otázku celou větou. Je nutná přesná artikulace, Christianka ji hodně opakuje, hlavně po dětech, a učí se správně vyslovovat jednotlivé hlásky. V případě, že ji někdo nerozumí, dokáže se domluvit neverbálně (dovede za ruku apod.). Dobře chápe, co po ní kdo chce, při vlastním mluveném projevu je porozumění horší, ale rozeznatelné. Ráda zpívá, říká básničky a napodobuje pohyb. Začíná chápat i tón hlasu při zpívání (nezpívá jen jeden tón). Při komunikaci učíme Christianku používat verbální komunikaci (Prosím, můžu si hrát s tebou?) společně s neverbální pro snadnější komunikaci s dětmi. Při komunikaci používáme gesta.

Úkoly pro rok 2016/2017

- Rozvíjet slovní zásobu
- Po Christianky hlasovým projevem po ní správně zopakovat a rozvinout

Hrubá motorika (souvisí se samostatností a sebeobsluhou)

Christianka lépe používá ruce při hodů míčem. Je opatrná, při běhu má špatnou koordinaci. Stále neudrží rovnováhu při stojí na jedné noze. Při cvičení je ale více obratná. Horší je rovnováha na kladině a skákání snožmo přes překážky. Po schodech chodí bez pomoci.

Úkoly pro rok 2016/2017

- Trénovat skok snožmo
- Trénovat balancování a stabilitu

- Trénovat koordinaci pohybů a zrakové kontroly při hodů s míčem
- Rozvoj rytmizace

V dalších oblastech rozvoje – rozvoj smyslů, kognitivních schopností a grafomotoriky – s Christiankou pracujeme společně s ostatními dětmi, nikdy nepracuje sama. Danou činnost přizpůsobujeme částečně k její aktuální vývojové úrovni. Na práci ji povzbuzuje asistent, aby ji Christianka plnila důsledně a dodělala práci. Používá názorný a konkrétní přístup, motivaci a nápodobu. Činnosti je důležité stále opakovat vzhledem k menší paměťové kapacitě.

Smyslová výchova

Zrak

- Dbát na nošení brýlí
- Procvičovat zrakovou orientaci, zaměřování oběma očima
- Třídění dle barev
- Hledání shodných a rozdílných prvků
- Zraková paměť – Kimovy hry
- Hledání stejných tvarů a zařazení k ostatním

Sluch

- Rytmyzace
- Hra s vlastním hlasem
- Poznávání zdrojů a směru zvuku

Čich a chuť

- Rozlišovat chutě
- Rozlišovat vůni a zápach

Hmat

- Seznamování s různými materiály
- Rozvíjet hmatové vnímání (slabé x silné, jemné x hrubé, měkké x tvrdé, teplé x studené apod.)

Grafomotorika a jemná motorika

Christianka už umí přitlačit na pastelku, stále je ale co zlepšovat. Pohyb na papíře rukou v podobě kruhu zvládá. Při stříhání už dobře otevírá nůžky, problémy má s posouváním nůžek vpřed. Snaží se stříhat po čáře, neumí si ale správně držet papír druhou rukou

Úkoly pro rok 2016/2017

- Procvičování dlaní a prstů
- Cvičení úchopu – dlaňový, prstový, klíčový, špetka
- Prstové barvy
- Obtiskování
- Malba houbou
- Malba štětkou
- Práce se silnými pastelkami, křídami, tlustými štětci
- Uvolňovací cviky
- Volné čmárání, vodorovné a svislé čáry, kruhy)
- Trhání a mačkání papíru
- Stříhání rovných linií
- Lepení
- Modelování – koule, placka, válec
- Manipulace s drobným materiálem

Rozvoj kognitivních schopností

Christianka poznává děti ve třídě. Umí počítat s přehledem do 10. Při práci s pracovním listem sice pozornost udrží, ale se musí být v průběžně k práci motivována. Rozpoznávání barev je stále kolísavé.

Úkoly pro rok 2016/2017

- Příprava pomůcek, rozvržení práce, dokončení a úklid pomůcek
- Prodlužování doby záměrné pozornosti
- Procvičování mechanické paměti
- Naše rodina

- Zvířata a jejich rodina
- Poznávání a přiřazování barev
- Třídění dle kategorií
- Přiřazování obrázků k předmětům
- Logické myšlení – skládat obrázkové dvojice podle času (upadla – brečí, nalije čaj – pije), podle vztahu (pes – bouda,...)
- Předmatické představy – orientace v prostoru, na ploše, předložkové vazby, protiklady

Způsob hodnocení a klasifikace

Christianka by měla být za každý úspěch či snahu kladně ohodnocena, je vhodné ji často chválit pomocí výrazné mimiky s nadšeným ústním projevem. Odměna by měla následovat hned po úspěchu. Opakovaně motivovat, povzbuzovat k dokončení činnosti. Přizpůsobit čas na splnění úkolu jejím osobním možnostem. Nikdy nesrovnávat s ostatními dětmi. Při porušení pravidel výrazně napomenout a opět užít výrazné mimiky.

Doporučené pomůcky

Běžné metodické a didaktické pomůcky MŠ pro mladší děti. Využívat skutečné předměty.

Způsob předávání informací rodičům:

Průběžné vzájemné informování při denním styku (příchodu a odchodu Christianky z MŠ)

Informační schůzky (dle potřeby)

Vedení informačního sešitu z obou stran (ze strany asistentky, ze strany rodičů)

2.4.1 Zhodnocení plánu roku 2016/2017

Poslední IVP jsem psala zcela sama. Paní Bartošová vše zkontrolovala. Už ovšem, kromě slovíčkaření, nemusela zásadně zasahovat. Tento rok nám hodně pomáhal informační deník, který jsme vedli s rodiči. Mohli jsme tím naplnit cíle z toho IVP ohledně mluveného slova. Povídali jsme si s Kristinkou, co dělala den předem, co bude

dělat a podobně. Díky deníku jsme mohli rozvíjet její slovní zásobu a prohloubit komunikaci. Vždy v kolektivu jiných dětí, takže se i děti ptaly, co dělala a podobně.

S posledním IVP jsem spokojená nejvíce. Časová dotace a formy byly vhodně zvoleny. Nejdůležitější pro mě bylo skvělé dosažení cílů, alespoň těch nezákladnějších.

3 Závěr

Celkově se legislativa IVP, které jsem v průběhu 3 let vytvářela, nedotkla. Christianka byla vedena ještě pod starým zákonem a tím se jí novela vyhnula. Na základní škole už ji novela nemine.

Podle aktuálních informací je Christianka přijata do základní školy Malostranská. Ve škole jsou velmi ochotní. Bude docházet do přípravné třídy. Ve třídě je kapacita 15 žáků a výuka zde probíhá do 11:40 hodin. Zaměřuje se na přípravu do 1. třídy a také na logopedii, což bude pro Christianku velmi přínosné. Do třídy s ní budou chodit i děti s odlišným mateřským jazykem, tudíž si myslím, že si zde Christianka nebude připadat méněcenná, když zrovna něčemu nebude rozumět. Využívají zde hodně pomůcek pro trénování jemné a hrubé motoriky. Nechybí ani dechová cvičení.

Podle novely školského zákona bude Christianka spadat do 4. skupiny podpůrných opatření. Christianka se už seznámila se svou asistentkou a obě dvě už se těší na září, až spolu budou pracovat.

Celkově mě práce hodně bavila, vzhledem k tomu, že jsem se v tomto odvětví denně pohybovala celé 3 roky. I proto jsem záměrně bakalářskou práci odložila, abych mohla zhodnotit celé působení Christianky v mateřské škole.

Nejtěžší pro mě bylo vyznat se v zákonech a novelách.

Myslím si, že obsah individuálního vzdělávacího plánu jsem zvládla. Všechny dané body jsem obsáhla. Zpětně vím, že se musím více zaměřit na cíle, nepřeceňovat, ale také nepodceňovat je.

Práce mi pomohla k celkovému pochopení, proč je IVP jedna z podstatných částí portfolia dětí. Důležité je také občas nahlédnout do plánu a řídit se jím. To je mé doporučení pro všechny učitelky, které tak nedělají.

4 Seznam použitých informačních zdrojů

Bibliografie

- Hornáková, M. (2006). *Inklúzia - nové slovo, alebo aj nový obsah*. IN EFETA. ISSN 13351397.
- Jucovišová, P. D. (2009). *Individuální vzdělávací plán pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami*. Praha: D+H. ISBN: 978-80-87295-00-7.
- Kaprálek, K., & Bělecký, Z. (2011). *Jak napsat a používat individuální vzdělávací program*. Praha: Portál. ISBN: 978-80-7367-824-1.
- Krejčová, V., Kargerová, J., & Syslová, Z. (2015). *Individualizace v mateřské škole*. Praha: Portál. ISBN: 978-80-262-0812-9.
- Školní slovník českých synonym*. (2010). Brno: LINGEA.
- Valenta, M. a. (2015). *Slovník speciální pedagogiky*. Praha: Portál s. r. o. ISBN: 978-80-262-0937-9

Zákony

561/2004 SB., O PŘEDŠKOLNÍM, ZÁKLADNÍM, STŘEDNÍM, VYŠŠÍM ODBORNÉM A JINÉM VZDĚLÁVÁNÍ (ŠKOLSKÝ ZÁKON)

Internetové zdroje

www.msmt.cz

<http://llp.cz>

<http://www.spolecne-vzdelavani.cz>

Použité zkratky

IVP – Individuální vzdělávací a výchovný plán

SPC – Speciální pedagogické centrum

PPP – Pedagogicko psychologická poradna

5 Přílohy

Příloha č. 1 – doporučení ze SPC

Speciálně pedagogické centrum při Mateřské škole speciální

Štíbrova 1691, 182 00 Praha 8
tel.: 284 688 941
E-mail: spc@stibrova.cz

Č.j.: 314/14/bb

Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a stanovení míry podpůrných opatření

dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání /školský zákon/ v platném znění a dle Vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných ve znění platných předpisů

Příjmení a jméno: Šubrtová Kristina

Datum narození: 29.04.2010

Bydliště: Plaská 5, Praha 5

Škola: MŠ Pod Lipkami, Praha 5

Rok školní docházky: 1

Školní rok: 2014/15

Doporučení bylo zpracováno na základě vyšetření:

- Speciálně pedagogického centra 10. 6. 2013
- Psychologického vyšetření PhDr. Novákové z 11. 3. 2014

Diagnostický závěr pro účely vzdělávání:

Kristinka je holčička s Downovým syndromem. Její vývoj je harmonický, celkově mírně opožděný. Motorický vývoj byl od počátku pomalejší, samostatná chůze se objevila před druhým rokem věku. Přetrvává mírná neobratnost a snížená schopnost koordinace. V sebeobsluze je Kristinka poměrně samostatná. Je bez plen, o potřebu toalety si sama řekne. Jí lžící, potřebuje jen mírnou pomoc. Pomoc potřebuje také při oblékání, velmi pěkně ale spolupracuje.

Kristinka je velmi milá, ochotná a komunikativní holčička. Dobře rozumí mluvené řeči, u složitějších vyjádření je vhodné podpořit porozumění i vizuálním znázorněním. Samostatná řeč se u Kristinky rozvíjí přibližně od dvou let, v současné době její slovní zásoba odpovídá úrovni zhruba dvouletého dítěte. Tvoří krátké věty, sdělení doplňuje i mimikou, gesty a znaky.

Kristinka má velký zájem o kontakt s dětmi, přítomnost ve vrstevnickém kolektivu, možnost nápodoby ostatních a zapojování se do společných her bude mít nepochybně velký význam pro její další rozvoj.

Pro účely statistického výkaznictví doporučujeme uvádět jako:

Dítě se souběžným postižením více vadami

Doporučená forma vzdělávání:

- vzdělávání formou individuální integrace

Doporučený vzdělávací program:

- Individuální vzdělávací plán vycházející ze školního vzdělávacího programu, zpracovaného podle RVP pro předškolní vzdělávání

Doporučená podpůrná opatření:

- Dostatek času
- Mírná dopomoc v sebeobsluze
- Pomoc s orientací v organizaci dne a v prováděných činnostech, pomoc s ukončením jedné a začátkem další činnosti
- Počáteční dopomoc se zapojením se do kolektivu třídy, pochopením pravidel
- Názornost a konkrétnost
- Možnost nápodoby
- Metoda malých kroků, kdy složitější činnost je rozfázována do menších úseků, každý je zadáván a hodnocen zvlášť
- Respektování vyšší unavitelnosti, nezatěžovat Kristinku požadavky na výkon, dávat jí pocit úspěchu
- Zřízení místa asistenta pedagoga

Potřeba dalšího pedagogického pracovníka /zdůvodnění, náplň práce, počet hodin týdně/

V Kristinčině třídě **doporučuji zřídit místo asistenta pedagoga na 20 hodin týdně**. Asistent by měl Kristince pomoci s adaptací na nové prostředí a na nový kolektiv. Měl by jí poskytnout nezbytnou pomoc v sebeobsluze. Měl by jí doprovázet na vycházce a zajistit jednak její bezpečnost, jednak i možnost zkrácení vycházky, zvolnění tempa apod. Při odpoledním spaní a při odpoledních aktivitách by se již Kristinka měla bez pomoci asistenta obejít. Asistent by měl vždy pracovat pod vedením paní učitelky, měl by poskytovat pomoc i ostatním dětem ve třídě, neměl by Kristinku na sebe vázat. Rozhodně nedoporučuji, aby s ní individuálně pracoval mimo kolektiv ostatních, jako nejprůběžnější pro Kristinčin další rozvoj vidím volnou hru a společnou řízenou činnost.

Předpokládané navýšení finančních prostředků nad rámec státního rozpočtu:

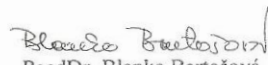
Ano dle doporučených podpůrných opatření

Doba platnosti doporučení: do 31. 8. 2015

Odpovědný pracovník za SPC: Blanka Bartošová

Ředitelka zařízení PhDr. Marie Horázná:

V Praze dne 07.04.2014

PaedDr. Blanka Bartošová

SPECIÁLNÉ PEDAGOGICKÉ CENTRUM
při MŠ speciální
Štíbrova 1691, 182 00 Praha 8
tel.: 284 688 941, 731 528 935
www.stibrova.cz

Příloha č. 2 – Doporučení PPP

Ambulance dětské klinické psychologie

PhDr. Magdalena Nováková, IČZ 06621000, Poliklinika DAM, Stamicova 21, Praha 6 –
Petřiny, tel.: 233 018 402 737 740 350, e-mail: psychologie.novakova@seznam.cz

Zpráva z psychologického vyšetření

Jméno: Šubrtová Kristina r.č.: 105429/4747 poj.: 211
Bydl.: Plaská 5, 150 00 Praha 5 dg.: R620
Nar.: 29.4.2010 vyš.: 11.3.2014 ChV: 3,11 let

Anamnesticky: bez prenatálních rizik, porod ve 36. t.t. sekcí pro preklampsii, 2400/47, po porodu zjištěn Downův sy. Na doporučení lékařů kvůli předpokládané špatné prognóze vývoje v KÚ, poté v péči rodiny, následoval vývojový spurt. Sledována na foniatrii (lehká nedoslýchavost bez dopadu na verbilizaci a porozumění řeči), kardiologii, neurologii, očním, logopedicky rehabilitována. Vývoj lehce opožděn, zejména v motorické oblasti, aktuálně se výrazně harmonizuje. V plánu zařazení do MŠ, navštěvovala již soukromou MŠ, adaptovala se dobře.

Během vyšetření zvědavá, akční, sociálně iniciativní, velmi milá. Ochotně se zapojuje do řízených činností, pro unavitelnost a obtíže při selektivním zaměření zejména na vizuální podněty je výdrž a přepínání zejména zrakové pozornosti kratší (rychle se unaví, obtížněji zaostřuje zejména na obrázky a jiný plošně prezentovaný testový materiál), ale holčička si dokáže zajistit relativně široký přísun podnětů. Verbálně prezentované podněty zpracovává pohotově a překvapivě dlouhodobě, rozumí a abstraktnějšímu vyjádření, ve fonologické paměti podrží řadu znaků. O komunikaci má zájem, obratně využívá i gesta a mimiku, vzhledem k věku hezky odčítá sociální signály a emocionální výrazy okolí a empaticky na ně reaguje.

Vývojové zhodnocení:

Psychomotorický vývoj nerovnoměrný, celkově jen lehce opožděný v neprospěch expresivních možností motorických a řečových, předností je vyspělost usuzovacích schopností (v referenčním pásmu velmi široké normy), zejména kauzálních a sociálních, po zkorigování oční vady (multifokální korekce má krátce) lze očekávat další vývojovou akceleraci.

Motorika hrubá bez výraznějších koordinačních obtíží, chodí po schodech oběma směry, snaží se poskočit, tančí, hezky imituje. Ke grafickým činnostem je motivovanější po korekci

brýlemi, začíná již kreslit, linie vede plánovaným směrem, chápe vizuální abstrakci.

Orofaciální motorika cíleně a s efektem rehabilitována. Sebeobslužné dovednosti se snaží zvládat sama, najít se, v MŠ je bez pleny, svléče si kalhotky, účinně pomáhá při oblékání.

Expresivní složka řeči na úrovni 18.-24. měsíce – slovní zásoba je obsáhlejší (min. 24 měs), tvoří krátké situačně výstižné věty typu já chci sýr, je schopna ale i motoricky zrealizovat 6slovné úryvky oblíbené písničky a tříslabičná slova, **receptivní složka řeči** vyspělejší (30. měsíc), se specifickým oslabením složitější abstrakce, které je rozvíjeno logopedem.

Symbolická hra a myšlení vyspělé, holčička používá abstraktní vyjádření, má bohatou fantazii, výborně imituje. **Povahově** velmi hodná, disciplinovaná, emocionálně vyrovnaná, má velký zájem o kontakt s dětmi.

Závěr:

Vývoj holčičky s Downovým syndromem a přidruženými lehkými smyslovými vadami a již téměř kompenzovaným oslabením motorickým (mírně hypotonická v rámci syndromu) harmonicky pokračuje, předností je výborná sociální nastavení a zájem o komunikaci, doporučuji zařazení do MŠ, dle potřeby případně s dopomocí asistenta pedagoga.

Kontroly dle potřeby

PhDr. Magdalena Nováková